

NOVA DOBA

Študijska knjižnica
dolž. izpis Ljubljana

Stane letno 48 Din. mesečno 4 Din. za inozemstvo letno 120 Din.
— Oglesi za my višine stolpca 40 p. Reklame med tekstrom, osmrtnice in zahvale 50 p. Posamezna številka stane 50 p.

Izhaja
vsak torek, četrtek in sobot.

Uredništvo Strossmayerjeva ul. št. 1, l. nadstr. Telefon št. 53.
Upravnštvo Strossmayerjeva ul. št. 1 pritličje. Telefon št. 65.
Račun kr. poštnega čekovnega urada štev. 10.066.

V dneh, ko proslavlja bela Ljubljana glasnike in apostole nacionalne ideje in svobode — naše Sokole, proslavi Celje skromno in skoroda na zunaj ne- spačeno delo naše domače, slovenske obrti.

V soboto ob 10. uri se otvoril v Celju prva obrtna razstava, ki naj pokaze naši javnosti, kaj zmore, kaj ustvarja naša domača obrt, ki pokaze v malem, kaj imamo in česa še nismo.

Za naše obrtništvo, ki je v osvobojeni domovini našlo plodna tla za svoj razvoj, nastopajo s to razstavo praznični dnevi dela. Celje je bilo in je središče našega obrtništva. V nekdaj teh težkih časih, ko je dejelna in mestna uprava storila vse, da je zadrževala in ubijala razvoj slovenske obrti v Celju, je nastopil v Celju mož, delavci in nemoren obrtnik, naš spoštovan Ivan Rebek, ki je položil prve temelje obrtniški organizaciji, njegovo delo je rodilo uspehe, ker je delal ne meneč se za ovire in nerazumevanje. S prvo obrtno razstavo v Celju proslavi Celje tudi velič del njegovega truda, njegove življenske naloge in nam je prijetna dolžnost, da mu moremo na tem mestu ob tej priliki izreči naše častitke, ki veljajo delu in vztrajnosti!

Pravim, da ne bi bili pravični času, v kojem živimo in desetletjem, ki so za nami, ako se ne bi spomnili v trenutku, ko stopamo na razstavnišče prve obrtni razstave v Celju, one naše težke preteklosti, ko je nemška in ponemčena obrt skozi dolga deset- in desetletja pozirala v svojih delavnicah na slovenski kmečki naraščaj, ki je prihajal v Celje se izučiti rokodelstva ter je ostajal v Celju ali pa se vračal na kmete izučen v obrti, toda narodu odtujen za narod ubit. Vsa sila nekdaj prisiljenega nemščevja je slonela nekdaj v Celju na nemškomislečem, malo izobraženem obrtništvu, ki je moralno pokorno služiti maloštevilni nemški gospodrujoči kasti. Naša obrtniška organizacija je v težkem in trdem boju za obstoj to absolutno nemško premoč že pred vojno v Celju močno zrahljala, prevrat po svetovni vojni pa je napravil tej zgodovinski laži tudi na tem polju popolen konec. Kar je še preostalo, se mora znati v nove razmere, vsakdanja resnica in življenje, ki nas vse obdaje, kaže vsem nekdaj zapečianim pravo pot, ki je v trdnih narodih

Dr. FERDO KORUN:

Aleksandrov.

Murn Aleksandrova bi bilo primerjati z rozo, zraslo na trdih in negognjnih tleh. Ni se še razvila popolnoma, komaj da so se listi. A popek že poganja, že širi prijeten vonj. pridejo pa mrzne pomladanske sape in roža usahne. Kao mar žaluje za njo? Ni se še razvila; celotne njenе lepote še ni video človeško oko. Nje še ni nikomur žal, ker nihče ni video njenega trpljenja.

Tako tudi Murn. V težkih in skranno slabih razmerah je stopil na pot življenja. Nikdar mu ni sijalo solnce sreče in vendar se je razvijal. Njegovo ustvarjanje se je bližalo popolnosti. Stremil je za tem, da poda in ostavi narodu kolikor le največ mogoče. Žal, ni mu bilo usojeno! Predno je dosegel visoke svoje cilje, je omagal in padel.

V slovstveni zgodovini slovenski je zapisano življenje, zapisana je smrt njegovega talenta, njegove izredne in vsestranske nadarjenosti.

Rodil se je Aleksandrov v Ljubljani dne 4. marca 1879. pod stopnicami neke

stanovski organizaciji, vse drugo pa, kar hoče živeti po starci celjski nemški veri, bo odnesel čas, ki ne prizanaša in naše delo, ki ne sme nikdar počivati.

Nekdaj smo šeli na prstene roke slovenske obrtnike v Celju, danes nam slovenska obrt v Celju v zvezi s svojimi tovariši iz slovenske Štajerske otvarja prvo svojo obrtno razstavo, danes naši obrtnikov ne štejemo več, danes že lahko vprašujemo tudi, kdo je boljši, kdo je solidnejši. V tem leži tudi že naš ogromni napredok, iz tega vidika prvi obrtni razstavi v Celju naiveči uspeh.

Iv. Prekoršek.

Prof. S. Reich.

Na zanatlijsku izložbu u Celje.

Krupnim koracima stupamo, od kako smo slobodni, u bolju, ljepšu budučnost i to u svakoj grani našeg života, u svakom kraju naše nove otadžbine. Poznato je, kako je baš Slovenija bila prije pritisnuta, da nije ni jedan pokret, ni jedna ideja našla kod naših jakih i u nasilnih gospodara na razumijevanje, ako je bila u korist našeg slovenskog naroda; čak protivno, oni su je osuđivali, ako je ikako bilo u njihovoj moći. Pa baš stoga naša je Slovenija napredovala je sada toliko; tako, prije stegnute, banule su sada svom silom u svijet, da se ispoljavaju, ni sad duduše po miloj volji, to prilike ne dozvoljavaju. I tako se moglo dogoditi, da razdoblja u našem napredovanju poslijje osobodjenja, nećemo ograničavati po decenijama, nego po godinama, ako ne mjesecima.

Zanatlijska izložba u Celju biće jedan dokaz tome. Ona će iznenaditi čak i mnogog Celjanina, jer naši ljudi vse premašili drže do dobre reklame, iznadiće pogotovo stranca, koji će se čuditi, da je i u provinciji takvo što moguće. Nači će ovde zastupane sve grane od »teške« industrije u prizemlju i dvorištu divne osnovne škole, željezne i kamene, natopljene teškim muškarac- kim znojem, pa do nježnih ručnih radova u drugome katu, u koje je uloženo toliko ženskog, naših muškaraca nedokucivog mara. Nači ćeš na dvorištu bure, iz kojeg možeš, ako pišeš poprečno svaki dan po jedan litar, viti jedno

male hišce blizu Šelenburgove ulice. Mati mu je bila navadna delavka in morala je na delo. Novorojenčka pa so onesli dobri in usmiljeni ljudje k neki ženici na Dobravo, da ga vzgoji in vzredi. Tu je prebil svojo prvo mladost; tu je začel govoriti in hoditi, dobit je prve hlačice in navzel se prvih vtišov. Posledno dolgo ni bil tu, komaj dobri dve leti. Nekega poletnega dne se je ustavila na Dobravi mestna kočija. Dečka so obiskali, posadili ga v voz in kočija je zdrala proti beli Ljubljani, kjer se je ustavila pred veliko začrnelo hišo, — staro cukrarno na spodnjih Poljanah. Tu je dobit deček drugo mater, drug dom.

Visoko gori v enem najvišjih nadstropij, odkoder se je prav lepo video po pisanem ljubljanskem polju tja dolj Marije Device v Polju, je živel do prvih šolskih let pri svoji krušni materi Polonci. Ko pa je dopolnil šesto leto, se je preselil v sosednje Marijanše. Tu je pohajal ljudsko šolo, odtod je obiskoval tudi nekaj gimnazijskih razredov. Pozneje pa je šel zopet nazaj k stari materi Polonci.

Posečal je ljubljansko I. državno gimnazijo; učil se je pridno ter hodil

tridesetak godina. Možeš, ako ti je ovaj dosadan život več dozlegrdio, izabradi i kamen, lakši ili teži, pa i bogumilski, raskošniji ili jednostavniji — prema zasluzi —, da ti ga metnu na tvoje zemaljske preostatke. Da, i »ciciban« će vršiti ovde svoju dužnost, ali ne krilati ciciban iz naših gajeva, niti onaj našeg Otona Župančiča, nego trgovca Župančiča. Pogledaj, pa češ vidjeti. Koji je bolestan ili svakako hoče da se truje, neka potraži paviljon velepecare Diehlove; nikada više neće onda da traži inozemski konjak. I tako dalje do kraja. Ja i neču sve da kažem, što će se moči vidjeti i kupiti, jer hoču, da se posjetioci u izložbi ugodno izmenade.

Ali ima i drugih razloga, s kojih se isplati doći u Celje te spojiti korisno sa ugodnim. Več sam položai grada je predivan. U njegovoj pozadini s lijeve i desne strane niže se bezbroj brežuljaka i brda sa zelenim šumama, a uz Savinju prostire se prekrasna »Savinjska dolina«. Samo treba doći pa vidjeti: okolica celjska može se natjecati sa najlepšim predjelima svojetskim. Tko je bio jednom ovde, nije mogao tako brzo da zaboravi ovoga divnoga komadića zemlje i opet, i opet se vratio. Imaš sjajnih izleta kroz šume, za poča sata na vrhuncu si brdašca, gdje stoe ruševine grada celjskih grofova. Odavde imaš lijep izgled po cijeloj okolici, ne možeš zamisliti ljepši. I opet dodji pa vidi! Umori i užnijoši si se u izložbi ili šetajući na grad, eto ti Savinje, pa da se okupaš u upravo divnou vodi, na sunču t na zraku, u veselom društvu preživi se na usijanom šljunku. Djabe ti Nica tamo daleko i skupo, kad imaš ovde pri ruci. Pa ako ti je to još malo, skokneš za čas u Dobernu ili Rogašku Slatinu. Kad si jednom u Ljubljani na sokolskom sletu, šta te priječi pa da poletiš ovamo. E, samo dodji pa vidi!

IVAN REBEK:

Trda volja je napol izvršen sklep!

Tega reka se je držalo »Občeslov, obrtno društvo« že od leta 1290, ko je sklenilo prirediti obrtno razstavo v Celju. Razume se, da je po tem sklepu prešla vsa prireditve na ramena »Razstavnega odbora« ki se je izvolil mese-

navadno sam in globoko zamišljen v Šoljo. Na njegovem domu so se shajali mladi talenti. V staro cukrarni, v malih zaduhli in tesni sobici se je rodila slovenska moderna. Tu sem so prihajaj: Čankar, Župančič in Kette. Nikdar niso stanovali skupaj, a tu sem so prinašal svoje knjige in jih izmenjivali; bile so njihovo edino premoženje, njihov edin zaklad. V to sobo je prišel umret Kette, ko ga je v tujini zgrabila bolezen. Na isto posteljo in v isti sobi je legel poznje Aleksandrov sam.

Na I. državni gimnaziji je končal svoje srednješolske študije in napravil maturo. Takoj jeseni je odpotoval na Dunaj ter se vpisal na eksportni akademij. Imel je stipendijo ljubljanske trgovske zbornice; te študije ga niso vesile in kmalu jih je opustil. Vpisal se je na pravoslovni fakulteti. Zgodaj se je vrnil v domovino, naslednje leto pa je nameraval v Prago. Do tega ni prišlo, tega ni učakal.

Po povratku z Dunaja se je prvič močneje pojavila bolezen, koje kaže že dalj časa nosil v svojih prsih. Bila je najbolj razširjena mestna bolezen — jetika. Da bi se telesno utrdil, je Alek-

ca marca tj. in delo tega razstavnega odbora danes dozoreva, ker će pogledamo na krasno poslopje naše celjske »Osnovne šole«, vidimo, da je ista popolnoma predragačena, ker je tokom zadnjih dñ delalo na sto in sto rok, da se je ta šola spremila v lep razstavni prostor. Ne samo prireditve razstavnih prostorov je dala toliko življenja, ampak razstava sama ozir, razstavljalci so se kosali od zore do mraka, kdo bo preje gotov in kdo prineše na razstavo najboljši izdelek. Kritiko o naši obrtni razstavi prepustimo večejemu strokovnjaku.

Nekaj, kar naj bi dalо smernice na prihodnjosti na obrtnem in industrijskem pokretu, si dovoljujem že zdaj omenjati.

Na razstavi se bo video, reči smem, 90% domačega izdelka. Kar je inozemskega, razstavile so večinoma le naše veletrgovine, katerih izdelkov se pa pri nas sploh ne izdeluje in ravno to naj bi bil kažipot, kateri naj bi vodil naše obrtniške in industrijske organizacije do gospodarske osamosvojite. Dasi se kolo časa osobito v naši Jugoslaviji v najhitrejšem tempu vrti, vendar bo še stalno mnogo truda, da dosežemo celi, ki nas mora pripeljati do popolnega uspeha. — Ta uspeh je pa odvisen, prvič od obrtništva samega in pa od merodajnih činiteljev, kateri bi morali upoštevati nujnost napredka za katerim stremi razvoj ume in pa volja do dela. Tako rado se povdaria agrarni pomen naše države in tudi preveč ravno Slovenije, kar bi smel trdit po mojem mnenju za nekako nepravilnost in zakaj? Zato, ker kakor hitro smo bili Slovenci osvobojeni avstrijskega gospodstva, z istim trenutkom je zgubilo agrarstvo v Sloveniji svoj pomen, ker će primerjamo agrarstvo na vzhodu ali v sredini naše države, se zapazi takoj, da ta lepi del naše države ni ustvarjen za to, kjer se naš narod muči kakor srednjeveški tlačani, da si na tej borni zemlji prideva vsaj deloma svoj vsakdanji kruh, ampak polozaj Slovenije kaže vse kaj druga, s čemur bonito mogli našemu narodu nuditi ugodnejše življenske pogoje in t.j. na polju obrti in industrije; saj je vendar vsa lega Slovenije naravnost ustvarjena za to.

Imamo vse prirodne potrebščine n. pr. premog, vodne sile, raznovrsten

sandrov zapustil Ljubljano in odšel v Zalog pri Cerkljah na Gorenjskem. Poznal se je s sinom nekega premožnega kmeta in ta mu je odprl svoj gostoljuben dom. Na kmetih se je Murn do dobrega okrepčal; postal je čvrst in krepak ter se jeseni vrnil v Ljubljano. Dr. Šusteršič ga je vzel za stenografa! medtem pa se je tudi že vpisal na pravoslovni fakulteti v Pragi. Dolgo ni bil stenograf; bolezen se je zopet pojavila in spoznal je, da ga je zgrabila jetika s svojimi trdimi rokami. Tožil je o tem svojim tovarišem, ki so pa le norce iz njega brili. Pisal je takrat, da »obrača z najčistejšim veseljem ljudem hrbet« in da mu je tesno ko v grobu.

Zdravnik mu je svetoval, naj premeni zrak. Šel je res; a tokrat ne na Gorenjsko, ampak na Notranjsko. Zavil je v prelepo vipavsko dolino in se ustavil v Poddragi pri gostoljubnem deželnem poslancu Božiču. Notranjski zrak pa mu ni del tako dobro ko gorenjski. Zato se je kmalu poslovil od gostoljubnih Notranjcov ter šel za kratek čas v Ljubljano, kmalu na to pa drugič na Gorenjsko, na Bled. Tu se mu je zdravje navidezno povrnilo. Energija in ve-

les in rude. Potrebujemo le še nekaj strokovnih šol in pa kapitala, katerega bi naj eventuelno tudi država oskrbel, saj bi bil vendar ta kapital najplodonosnejši.

Dasi razstava kaže pestro sliko slovenske energije, bo vendar za napredkom strmeči obrtnik našel še mnogo, kar bi se dalo napraviti v svrhu dovršitve svoje popolnosti. S tem bo pa ta razstava dosegla svoja dva namena.

Priči bodo obiskovalci razstave spoznali kraje in tvrdke, kjer se dobe domaći, dobri in ne predragi izdelki, katerih še vedno mnogo preveč uvažamo iz sosednjih držav, posebno Avstrije.

Družič bo obrtništvo šlo s podvojeno silo na delo, da si za prihodnje čase pripravi tako, da se še to malo kar je danes vidnega tujega izdelka odstrani in nadomesti z boljšim domaćim, s čemer bo moglo biti zaposlenega zopet tisoče našega naroda.

Sirši krogi naj bi narod spodbujali na ta obisk, ker isti ni samo v interesu razstavljalcev, ampak kdor pomen razstave pravilno pojmuje, je to interes celokupnega narodnega gospodarstva.

Da bi te moje skromne vrstice nasi dobrohoten odinev, kličem našemu, osobito malemu obrtništvu ob priliku vtvoritve prve slovenske obrtne razstave v Celju, rek našega slavnega pesnika:

Ne plasi se znoja, ne straši se boja,
Saj moško dejanje krepčuje moža,
A pokoj mi zdrave moči pokonča...

B. BAEBLER:

Elektrifikacija Celja in okolice.

Tik pred otvoritvijo »Obrtne razstave« smo izvedeli, da je elektrifikacija Celja in okolice s tokom iz Fale zasigurana. Prepričan sem, da bo ta vesela vest v dnebi razstave dvignila razpotrebovanje ne le med obrtniki in industriji, temveč tudi med širšim občinstvom ter na ta način pripomogla k čim lepšemu uspehu. Veselje, ki ga občutimo, je pa tudi popolnoma razumljivo, saj smo se Celjani dolgi dve leti brezuspešno trudili, da bi sklenili z družbo zaradi napeljave toka ugodno pogodbo in začnejo čase s falso električno sploh nismo več računali. Že smo začeli misliti na razne druge projekte, posebno na velenjsko kraljično centralo, na hidroelektrično centralo na Savinji itd. V tem pa je prišla gorenja vest res popolnoma nepričakovana.

Falso podjetje je pred nekaj dnevi podpisalo s Trboveljsko družbo pogodbo, na podlagi katere mora biti do jeseni 1923 daljnovo Fala - Trbovlje do grajen. Znano je, da mora imeti vsaka večja hidroelektrična centrala kalorično rezervo, ki ji daje tok za slučaj nizke vode ali defektor pri strojih itd. Trboveljski rudnik ima kalorično centralo za 10 tisoč HP. Jasno je, da nismo mogli računati s falso tokom toliko časa, dokler si ni družba zasigurala priklop na omenjeno centralo.

Daljnovo Fala - Trbovlje gre preko Celja, kjer bo falso družba v bližini Westnove tovarne postavila glavni transformator, ki bo pretvarjal tok od 30.000 na 10.000 Voltov napetosti. Ta

selje do življenga sta se mi počasi vračala. Pisal je svojemu prijatelju: »Jem pri Rusu, spim pri Novaku, dolg delam pri Peterelu, učim pa se po skalah okrog jezera ter pišem verze na zavržene - plakate«. Na Bledu je mnogo občeval s pesnicu Vido Jerajevom, učiteljico v Zasipu. O pogovorih ž njo trdi v nekem pismu, da so mu bili zelo ljubi. Jeseni mu je postal na Bledu premrzlo in odšel je v Ljubljano. Vstopil je kot pisar v trgovski zbornici.

Prišla je zopet pomlad, njegova zadnja. Bolezen se ga je lotila s podvojeno silo. Pravil je, da pojde kam na jug, ko si prišedi potrebnih potnih sredstev. Vsak dan je bil slabši. Uredil je svoje pesmi in jih poslal tri dni pred smrtnjo dr. Prijatelju, naj jih izda. 18. junija leta 1901 je umrl ob 1. uri ponoči, star komaj 21 let.

Toliko na kratko o življenju slovenskega umetnika, pesnika-trpina.

Razmire in položaj torej, iz katerega je vzrastel, ni bil vesel, temveč žalosten, včasih naravnost neznosen. Treba mu je bilo res slovenske potrežljivosti, moči in volje, da je prenašal

transformirani tok bo družba oddaja občinam in raznim industrijskim podjetjem, ki si bodo morala na lastne stroške postaviti transformatorje, da bodo z istimi prevedeli tok od 10.000 V na obtčajno napetost.

Daljnovo Fala - Trbovlje bo stal blizu 150.000.000 K in ga zgradi družba na lastne stroške. Potreben kredit je družba dobila v Švici. K stroškom za glavni transformator bodo morali veliki odjemalcji prispevati s približno 10%

Po dosedanjih informacijah bo cena falskega toka zdatno nižja nego je cena kaloričnega. Odvisna bo seveda od konzuma, tako da bo na primer pri dnevni uporabi 1000 KW ura sta ura približno 4.75 K, pri 2000 KW urah uporabe 3 K, pri 3000 KW urah 2.50 K, pri 4000 KW urah 2 K itd. Ako bo imela na primer celjska mestna občina uporabe 300 KW in bo izrabljala tok povprečno 8 ur na dan, tedaj bo znašal njen konzum dnevno 2400 KW ura ter bo plačala falso družbi za KW ura približno 2.60 K.

Cena toka bo v splošnem tudi odvisna od cene trboveljskega premoga, kar je zelo važno, ker bi se sicer lahko zgodilo, da bi postal kaloričen tok cenejši nego falso, ako bi se znižala cena trboveljskega premoga. Tako pa bo med ceno falskega in kaloričnega toka vedno primerna differenca v prid konzumentu. Se pravilneje bi seveda bilo, da bi bil konzument zavarovan tudi glede cene inozemskega premoga. Razliko med trboveljskim in angleškim premogom namreč ni več velika, če upoštevamo veliko kalorično jakost zadnjega. Zato se lahko zgodi, da postane navzlic gorjeni klavzuli, ki se bo nahajala v pogodbah, kaloričen tok cenejši nego falso.

To je uvaževanja vreden pomislek posebno za ona podjetja, ki imajo danes lastne kalorične centrale in se bodo vsled tega le težko odločila, razprodati svoje parne stroje, lokomobile, elektrogeneratorje itd. Vsekakor je na mestu, da smo pri sklepjanju pogodbe s falso družbo previdni in da se ne vežemo za dolgo dobo let.

Vse te pomislke pa moramo podrediti dejству, da se začenja z napeljavo falso električnega toka za celjsko industrijo in obrt popolnoma nova doba, doba vsestranskega razvoja in napredka. Prepričan sem, da nam bo že prihodnja razstava to dokazala.

IVAN BIZJAK:

Otvoritev obrtne razstave v Celju.

Občeslovensko obrtno društvo, katerega je spravil odlični predsednik g. Ivan Rebek s svojimi neuromornim delom do tako častnega ugleda, je obrnilo pozornost najmerodajnejših faktorjev pri zakonodaji-nasc. V mnogih perečih vprašanjih se je vpoštevalo želite in zahteve tega pomembnega društva, najomenim le spremembo osemurnega delavnika, potem nastop proti absolutističnemu gospodarstvu bolniške blagajne, vpeljavo obrtne nadaljevalne šole itd. Društvo se udejstvuje pri vsem tekočih važnih vprašanjih, ki pridejo za-

težka svoja bремena in zraven še detail in ustvarjal. In kdo se naj čudi, da nazadnje le ni šel kot zmagovalec iz trdega boja življenga? Narava zahteva svoje; neizprosna je.

Predno pa preidemo k tvorom njegevih ustvarajoče sile, še nekaj o okolici, iz katere je vzrastel, v kateri je živel, deloval in umrl.

Vtiš iz Dobrave niso nič kaj jasni, vsi nekam megleni. Saj je še bil tudi tako mlad, da se ni prav nič čuditi; čemu je ostalo prav malo spominov. Kmečki ljudje, bele ceste, visoka turščica, zeleni hribi, to je vse. Največ je živel na Poljanah v stari cukrarni med ljudmi, ki se niso dosti zmenili zanj. Zgodaj znotraj so odhajali na delo v tvornice in pozno v večer so se vračali utrujeni domov z mračnimi obrazi. Murn je imel prijatelje med njimi; tem ni prišlo na misel, da bi ga dražili. Drngim ljudem ni prav nič zaupal, skoro bal se jih je. Med proletarci se je čutil domačega; imel je njihovo dedščino: jetef!

Par korakov od cukrarnje in že smo iz mesta na deželi. Polje je pred nam, njive in travniki. Tu je kmet gospodar, oni kmet iz ljubljanske okolice, ki ga

obrtništvo v poštev. V zadnjem času je prevzelo častno nalogu, priprediti obrtno razstavo. Vsled solidnega naslopa tega društva so priskočili na delo vsi najodličnejši možje našega celjskega mesta in okolice ter se žrtvovali fizično in duševno v svrlio dobro uspele pripredite. Danes se je v mestu Celju otvorila prvič tako obsežna razstava, iz katere bodo odnesli številni obiskovalci najlepše spomine, obrtništvo bode pa ga vzpodbudo za napredek in tesno združitev. Na razstavi se vidi, kaj zmore pridno in vztrajno združeno delo in požrtvovalnost za skupno stvar. Ne smemo in ne bomo popustili v tem ozaru niti za korak, zdramiti moramo se vse one omahljivce, ki gledajo od dalec, da priskočijo in pomagajo graditi na idealih, zasnovanih v našem programu ter jih pomagajo uveljaviti. Veliko dela nas še čaka. Treba bo priprediti obrtni red tako, da bodo domaća obrt kar najbolj zaščiten pred fujo konkurenco in domaćim šušmarstvom. S ponkom in različnimi tečaji moramo vzgajati obrtni naraščaj do najvišje, sedanjemu času primerne izobrazbe. Vpeljati moramo skupne delavnice in se na tej podlagi industrializirati. Treba bode vpeljati bolniško in nezgodno zavarovanje. V bodočem letu upamo otvoriti prepotrebni vajenški dom in tako pridemo korak za korakom dalje, ne oziraje se na desno ne na levo preko tistih zabavljencev, ki vidijo samo slabo v osebnosti, ne razumevajo pa vzvišenega cilja skupnosti. V tem pogledu morem samo vzklikniti:

Zivila naprednost!

Politične vesti.

Iz seje ministrskega sveta 9. avgusta. Seja-ministrskega sveta se je pravila dopoldne ob 10. uri. Ministro so razpravljali o kreditih za posamežne resorse. Nadalje so razpravljali o prvem obroku posojila 100 milijonov dolarjev, in sicer o vsoti 4.500.000 dolarjev, ki je v zakonu o posojilu predviden za investicije za šole in bolnice. Ker je bil izrednega proračuna izpuščen skupni kredit za investicije po 180 milijonov dinarjev, se ima ta svota kriti iz tega obroka. Nadalje se krije iz tega kredita pokritje 100 milijonov dinarjev za javne zgradbe za popravo in gradnjo cest. Prometnemu ministrstvu se je odobril kredit za dovršitev unske proge v Bosni.

V Londonu zopet ne gre: »Agenca Havas« javlja iz Londona, da poteka pogajanja med Poincarejem, Lloyd Georgejem in Schanzerjem neugodno. Od francoskih predlogov so dosedaj sprejeti le: 1. da se zaseže Nemčiji 26 odst. v tujih vrednosti pridobljenih vsot ali izvoza; 2. da se zaplenijo carinski dolobjki, ki znašajo 300 milijonov zlatih mark; 3. da se uvede kontrola med ruhrskega premogokopi in državnim denarjem na lev strani Rena. Drugi predlogi so bili odbiti vsled odpora Anglije, vendar pa se bodo še obravnali. Kljub temu, da je Anglija zagrozila z odklonitvijo francoskih predlogov, prevladuje v Parizu mnenje, da bo prišlo vsaj do provizoričnega sporazuma.

sponaš že od daleč. Ražvajen je od mesta. Aleksandrov je mnogo hodil na kmete, rad je šel in pogostoma. Tu mu je bilo nekako lahko in pisal je v nekem pismu: »Jaz bi moral biti kmet in nič drugega«.

Hodil je daleč po polju ob Ljubljani, na desni golovške hribe, na lev valoveče polje z mračnimi vrhovi planin, za seboj pa mesto. Pogosto se je ustavljal na fužinah in občudoval naravne krasote, naravne moči, krasoto stvarstva. In šel je dalje; med temimi bori je došel do debelega židu. Srce pretresajoče vpitje se je razlegalo za temi nemimi zidovi: obrnil se je neljote ter šel v večji otožnosti proti dolini.

In kadar je v jasnih, solčnih dneh pogledal iz svoje ozke sobe naokrog na mesto in polje, se ga je lotil silen ponos; navzel se ga je od šentpeterskih in poljanskih mesnjev.

Parkrat je zapustil mesto ter se napotil na kmete. Drugačni so bili ti kmetje od ljubljanskih: vse bolj slovenski kmetje so bili to, se prave stare kranjske grče. Ta okolica mu je tudi najbolje ugajala in najrašči jo je obiskoval. (Dalej prih.)

Celjske novice.

Društvo državnih nameščencev v Celju je imelo 7. tm. v hotelu Union svoj izredni občni zbor, ki je med drugim razpravljal o tem ali se naj imenom društva nadaljuje z nabiranjem prispevkov in daril v svrhu nabave kuriva za zimo. Da se je s tem sploh začelo in notrkal na vrata tistih »velikodušnih« dobrotnikov v Celju, ki so od našega naroda obogateli, ki so pa svojem darilu dostavili kmalu na to v svojem glasili »Gillier Zeitung« članek »Taschen zu«, ki kaže prav malo finega čuta. Samo potopljajo v principu bilo malo srečno, kaže pa obupen položaj, v katerem se nahajajo danes državni nameščenci. Naš list je vedno s toplimi simpatijami spremjal in odločno podpiral stremljenje državne meščenstva v vseh upravičenih ajegovih zahtehah, ponavljamo zopet danes zahtevno, da je vladu dolžna, da neodložljivo priskoči na pomoč onim, ki se danes že potapljam v materialni in moralni propasti. Ne delamo tega iz politične demagogije temveč iz načelnega stališča, da je uradniško vprašanje življenjsko, socialno in državno vprašanje, ki ne trpi nobenega odločja več v interesu stotisočev, ki služijo državi in v interesu države same, ki mora gledati, da svojo upravo izboljša po razkroju vojnih let, ne pa da jo pusti propadati. Živimo četrto leto v osvobojeni domovini, ki je kaškar cel svet krog naš polna negacija, zavavljanja, polna političnega razkroja, ki kaže tako malo pripravljenosti za vstavljanje, ki tako kričeče dokumentira vso našo narodno slabost, brez silne volje in onega moškega duha prepričanja in idealizma, ki je porobil našo državo in nam dal osvobojenje izpod krempljev onih, kajim smo bili tisočletja pokorni hlapci in snžnji, kajim smo se prodajali, in prodani ljudje naše krvje so bili naši valpeti in gospodarji. Naša skupščina, naš najvišji narodni forum, ki tudi nam uradnikom deli pravico v Beogradu je najjasnejša slika teh razmer. Sam Bog iz nebes nam ne posilja teh naših »dolgih sedem-suhih let«, pod kajimi ječimo mi uradniki, te nezdružne in težke prilike vzdržuje v veliki meri narod sam po svojih izvoljenih poslancih, ki so kričali junaki v razbijanju in zavavljanju doma na shodnih in v skupščini, ki jih pa pri vstavljanju delu za izboljšanje ni, ker dela ne pozna. Koliko pa imamo poslancev iz Slovenije, ki se zavedajo, kaj je naša narodna in državna dolžnost, ki so v tem letih že prišli do spoznanja, da Beograd ni Dunaj, da nismo hlapci tujih težev svobodni državljanji svoje lastne narodne države, kjer imamo drugačne napake, ko smo jih imeli na Dunaju takrat, ko so naši poslanci ponižno glasovali za vojne kredite in služili državi, da je mogla potem uspešnejše tempi nas. Samo slovenska demokracija, ki je zastopnica inteligence vseh slojev naroda in Samostojna kmečka stranka kot reprezentantinja naprednega našega kmečkega naroda se zavedate svojih nalog, vse drugo pa se izgublja po potih, ki so državni in Sloveniji v kvar. Zares režeš si slovenski uradnik in berac si in ostaneš, ta snisel je izvenel iz besed onega gospoda poslanca, ki je prišel na shod drž.

Catulle Mendès:

Resnicoljubni Peter.

(Iz francoščine)

(Dalje.)

»Dobro, misli da ga poiščemo, se nikakor ne upiram. Če vam je prijetno vas bova spremjal. Frankolin in jaz. Dolgo sva že nameravala ogledati si nekoliko krajev. Da govorim resnico, prebivalci tega posestva mi prav nič ne ugajajo. Požurimo se, da pridemo kolikor mogoče hitro iz sobe, predno se zbruse gospodje in dame, ki bi pač ne gledajo z lepim očesom našega bega. Toda, je pripomnil dvorni norec nekako hudo, »ali mislite, da je v tej krastni obleki, katera bi vas izdala za visoko domo?«

»Saj res,« je rekla Hugeta in vzdihnila, »če bi mogla dobiti obliko kakega služabnika. Kaj naj počнем?«

»Če jo nimate,« je odvrnil grbec, »naročite Frankolinu.«

Obrnil se je do medveda.

»Ne sliši-li, ljubljenček? Ali bi ti ne mogel dobiti obliko kakega mladeniča?

namešencev v Celju dne 7. tm. v Union, da je dostavil še to: jaz pa sem vesel in srečen, da je tako, bi bilo vsaj iskreno govorjeno brez posebnega pooblaščila za vse one stranke in njih poslance, ki od neurejenosti in razdrapanosti razmer že četrti leto živijo. Ta politični obisk in nauk bi si društvo javnih namešencev v Celju bilo lahko prihranilo, ne bilo bi v škodo stvari, ki ni politična, g. poslanec Bernot pa bi tudi ne bil manj ugleden in slaven pri vseh onih, ki mu verujejo. Zares usmiljenja in pomilovanja si vreden slovenski uradnik, ti uboga, revna para, tako te pozdravlja v »Slovencu« tudi tisti tvoji priatelji, kajm je bil v avstrijskih časih učitelj — mežnar, ki je s celo na hrbitu prosil milosti in kruha pri bogati mizi gospodov. Vsem se smilino, v bedi ne izgubimo svoje pameti za hladno presojo, naša pamet in naš ponos je naše premoženje, ki ga ne zadravljajmo in ne mečimo pod noge onim, ki bi nas račali.

Ivan Prekoršek.

VODNIK po razstavi in mestu Celju ter njegovi okolici. Pod tem naslovom je izšla v zalogi Zvezne tiskarne v Celju v sporazumu z odborom Obrtnice razstave v Celju lična knjižica, ki prima poleg člankov prof. Fr. Mravljaka, dr. Milka Hraščevca in Iv. Rebeka natančen pregled celotne razstave ter je ob jednem vzoren in pregleden kažpot za izlete v bližnjo in daljno celjsko okolico. Knjižica, ki ima po svoji vsebini trajno vrednost, stane 6 Din ter se prodaja na razstavišču v trafički gospo Kovač. Priporoča se sama v nakup vsem obiskovalcem razstave in vsem prijateljem našega lepega Celja, bližnje in daljne okolice, ki slovi po svoji naravni lepoti.

Tržne cene v Celju dne 1. avg. Govedina I. vrste v mesnicah 60 K, II. vrste 56 do 60 K, na trgu I. vrste 52 do 60 K, II. vrste 48 do 52 K, teletina 60 K. Svinjina I. vrste 80 do 88 II. vrste 72 K, slanina 144 K, mast 144 K, prekajeno svinjsko meso 160 do 170 K, krasne vrste klobas 120 do 260 K/kg. Piščanci od 50 do 70 K. Mleko liter 10 do 12 K. Surovo maslo 140 K, jajce 6 K komad. Jabolka 20 do 25 K, hruške 15 do 24 K, marelice 48 K, breskve 40 K, slive 16 do 24 K/kg. Specerijsko blago kava od 140 do 200 K, kristalni sladkor 72 K, v kockah 84 K, kavne prmesi 68 K, riz 24 do 44 K, namizno olje 108 K, bučno 140 K, kis 15 K, petrolej 22 K, špirit 56 K, sol 15 K, testenine 36 do 64 K, milo 60 K. Moka 00 25,60 K, 0 25,40 K, št. 23,80 K, št. 6 24,40, ržena moka 24,40 K, kaša 23,80 K, ješprejna 21,80 K, otrobov 8 K, koruzne moke 18,40 K, zdroba 21,40 K, pšeničnega zdroba 26,80 K, ajdove moke 29,80 K, ovsenega riža 20,80 K. Kurivo premog črni 120 K, rujavi 63,50, trda drva 100 kg 120 K, mehka 80 K. Mesa je sedaj dovolj in tudi boljše kakovosti. Sadja pride na trg obilo, cene istemu pa so previsoke. Zelenjave je dovolj. Isto tako je dovolj jajc in plinov.

ZAHTEVAJTE V VSEH TRAFIKAH IN DRUGIH TRGOVINAH SAMO VŽIGALICE CMD! ZAVRAČAJTE VSE DRUGE IZDELKE!

za gospodično Hugeto?*

Taka zahteva bi marsikoga spravila iz ravnotežja, dobra žival se pa radi tega ni prav nič razburila. Medved se je podal do okna, se prikel s tacami za okvir, se sklonil ven ter potegnil izmed vej zeleno pobarvanico košarico, iz katere je padla, ko se je medved obrnil, obleka iz usnja in ličnega blaga ter pokrivalo, okrašeno s fazanovim perjem.

»Saj sem vedel,« je rekele grbec, ter se smejal na ves glas, »da nas bo Frankolin rešil zadrege. Poglej, poglej, ta obleka je lovskega sluge, ki se bo gospodični prav izvrstno prilegal.«

»Pistoletta, dolgujem ti veliko. Kaj nameravaš storiti sedan?«

»Prepričan sem bil,« je nadaljeval srečljaje, »da ga ne boste pustili brez pomoči, za tako izvrstnega gospoda bi bilo res škoda. Urno se oblecite, dozdeva se mi, da slišim v sosednji sobi že korake zbujenih dam.«

Hugeta je zginila za špansko steno, ki je stala poleg velike postelje. Ni se dolgo pomudila, kmalu je prišla preoblečena, v zadregi rudeča v lica kakor pruh. Kdo bi jo videl v tej gracilozni obleki, bi obžaloval, da ta deček ni dečka. Bila je zmedena kakor je mogoče,

Turistika in šport.

Sportni klub Celje je priredil nedeljo dne 6. tm. plavalno tekmo v kopališču Diana na Bregu. Nebo, ki je bilo cel dopoldan pokrito z oblaki, se je popoldne zvedrilo in nam s tem omogočilo lep športni užitek. Ob zvokih godbe celjskega godbenega društva potekala je tekma v popolnem redu: lahko trdimo, da je bila to ena najlepših športnih prireditv v Celju. Le eden incident bi kmalu pokvaril celoten utis tekme. Pri prostem stilu na 150 metrov se je tekmovalec g. Sancin vedel proti pravilom, ker je skušil ovirati svojega sotekmovalca s tem, da ga je ponovno sunil z nogo, vsled česar je bil od sodnikov diskvalificiran. Očvidno je pozabil, da z oviranjem svojega sotekmovalca ovira tudi samega sebe in si na ta način zapravlja vsako nado za dosego ngodnega časa. Sploh se pa priporoča plavačem - tekmovalcem, da se v bodoče seznanijo s tekmovalnimi pravili, da ne bodo kvarili občinstvu užitka in škodili športu samemu. — Tekme se je udeležilo — za Celje — še precej občinstva. Zato upamo, da se bo tudi naše meščanstvo začelo malo bolj zavedati važne naloge pravilno izvrševanje športa in ga z obilnim posečanjem športnih prireditv podpiralo. Sodniki gg. Hykl, Gradišnik in Dürschmidl prav dobr. Izid tekme je sledič:

50 m prosti stil

dečki:

- I. Erbežnik SK Primorje 0,34 (izven konkurence),
- I. Šuput Fedor SKC 0,35.
- II. Salmič Boris SKC 0,38.
- III. Videnšek Jože SKC 0,39.
- IV. Rudolf Miro SKC 0,40,5.

50 m prosti stil

dekle:

- I. Lipold Ima 0,43,5.
- II. Schwab Marta 0,47,5.

50 m prsno

dame:

- I. Dr. M. Steinfelserjeva 0,44 SKC,
- II. Lizi Vabič 0,45,5 SKC,
- III. Bijanka Bogovič 0,47,5 SKC.

100 m prosti stil

dame:

- I. Detiček Mija (Praga) 1,15 (izven konkurence),
- I. Silva Vanič SKC 1,20.
- II. dr. M. Steinfelserjeva SKC 1,30.
- III. Lizi Vabič SKC 1,31.
- IV. Bijanka Bogovič SKC 1,32,5.

100 m prosti stil

juniorji:

- I. Milan Šone SKC 1,06.
- II. Gustl Cajnko SKC 1,10.
- III. Erbežnik SK Primorje 1,12 (izven konkurence).
- III. Gustav Stiger »ASK« Celje 1,14.
- IV. Mirko Mikuš SKC 1,14,5.
- V. Kosser Karl »ASK« Celje 1,16,5.
- VI. Ivan Ravníkar SKC 1,23.

100 m prosti stil

seniorji:

- I. Rajko Leske SKC 1,14.
- II. Mirko Kokot SKC 1,24.

100 m prsno

seniorji:

- I. Gerold Hauswirth ASK 1,19.
- II. Hans Woschnagg ASK 1,25,5.

stiskala je kolena, ni upala premakniti nog in z rokami je neokretno mahala okrog sebe. Domislila se je na trenutek, ko bo videla zopet svojega ljubljenega.

»Ne zgubljajmo več časa,« je rekla dvorni norec.

Ko je poskusil odpreti vrata, je zapazil, da so zaklenjena.

»Pozabiš sem že,« je prinomnila gospodična, »da me je botra včeraj zvez cer dvakrat zaklenila.«

»To ni nič kaj prijetno, da posprešimo naše podjetje. Drugega ne preostane, da greste tam vun, kier sva midva prišla notri.«

»Kaj, ali res ne morem drugače uiti?« je rekla Hugeta skoro jokajo.

Nikar ne jokajte gospodična, dokler je Frankolin tu, nimate nobenega vzroka, da obupujete.«

Nato se je obrnil do medveda:

»Ali nič ne slišiš, malček? Ali bi se ne mogla odpreti ta presneta vrata brez ključa?«

Zival se je približala, privzdignila gobec in pogledala veliko ključavnico, prijetja jo je s svojimi čeljusti in jo počasi odtrgala od lesa, tako lahko, kakor kako hruško z drevesa.

»Vidite, je priponil grbec, »Fran-

100 m hrbitno

seniorji:

- I. Anžlovar SK Primorje 1,15 (izven konkurence),
- II. Mirko Kokot SKC 1,20,
- III. dr. Šinkovec SKC 1,25,5,
- IV. Franc Natek SKC 1,45.

150 m prosti stil

seniorji:

- I. Hans Woschnagg ASK 1,48.
- II. Zore SK Primorje 1,49,5 (izven konkurence),
- III. Jerie Praga 2,06 (izven konkurence),
- IV. Pečeny Praga 2,06,5 (izven konkurence).

II. Gerold Hauswirth ASK 2,07.

- III. dr. Šinkovec SKC 2,17.

Skok na glavo brez zaleta:

juniorji:

- I. Ivan Svet SKC,
- II. Jerie Praga (izven konkurence),
- II. Milan Šone SKC.

Skok na glavo z zaletom:

juniorji:

- I. Ivan Svet SKC,
- II. Jerie »Praga« (izven konkurence),
- II. Milan Šone SKC.

Salto

juniorji:

- I. Alojz Kolšek SKC.

- II. Juro König SKC.

Skok na glavo brez zaleta dame:

juniorji:

- I. Mija Detiček Praga (izven konkurence),
- II. dr. M. Steinfelserjeva SKC,
- III. Lizi Vabič SKC.

Skok na glavo brez zaleta seniorji:

juniorji:

- I. Rebek Bratomil SKC,
- II. Pečeny »Praga« (izven konkurence),
- II. Cizelj SKC.

Skok na glavo z zaletom:

seniorji:

- I. Bratomil Rebek SKC,
- II. Pečeny »Praga« (izven konkurence),
- II. Ali Aistrich ASK.

Salto

seniorji:

- I. Cizelj SKC.

- II. Ali Aistrich »ASK«.

Po tekmi se je vršila pri Grenadirju prosta zabava, ki je mirno potekla in se ob 11. uri zaključila.

Sportni klub Celje izreka tem potom najtoplješo zahvalo gospema dr. Kalanovi in Pfeiferjevi in gospodinu Sluga, ki so prevzele pri nedeljski tekmi nehvalezen posel veseličnih šotorov. Nadalje se klub iskreno zahvaljuje vsem cenj. damam, ki so se odzvale pozivu in prislušle na pomoč s prispevki za šotor. Vsem: načeljša hvala! Odbor.

Sokolstvo.

JUGOSLOVENSKI SOKOLSKI SAVEZ.

Narodne noše se zberejo 15. tm. ob 8. uri zjutraj na veseličnem prostoru v Tivoli (poleg velesejma). Gorenčci in Kamničani, ki pridejo z juteranjim vlagom, izstopijo na državnem kolodvoru (Šiška). Vozovi izven Ljubljane naj se odpeljejo tačas na dvorišče topničarske vojašnice (Dunajska cesta). Priporoča se, da prineso zunanje narodne noše s seboj hrano, ki jo shranijo ob prihodu

kolin je tako izvrsten ključavnčar, kakor spreten krojač.

Odprli so vrata in šli po dolgem kuloarju, kjer so preproge predstavljale Perzejeve pustoščine, ki je rešil princezino Andromedo. Šli so po stopnicah navzdol, kakor se je medved prestopil, so zaškripale, vendar niso nobenega srečali. Treba je bilo še prehoditi veliko dvorano in kmalu so bili pri malih vratih, katere je odprl napol zaspans čuvaj ter jim spustil most navzdol.

»Kam greš Pistoletta s svojim medvedom in mladim služabnikom?«

»Lej, lej, ali si še zmirom tu, Mariotta? Isčemo nagega moža, katerega bode v tej jutranji megli precej zeblo.«

Mariotta je sklenila roke.

»Dovoli, da ti sledim, lepo te prsim.«

»To dovoljenje ti jaz ne morem dati vodja podvzetja je moj mladi spremjevalec.«

»Gospod,« je zakričala Mariotta, govoreča služabniku, »sai mi ne boste zabranili, da grem z vami.«

Hugeta ni mogla prikriti mržnje do te kmečke dekle, ki je spoznala kavljirja, čeprav je imel glavo pokrito z

na veseličnem prostoru. Kdo pride

povrne.

Predsednik češke vlade v Pragi dr. Beneš je poslal zletni pisarni sledenji dopis: Sprejel sem Vaše vabilo na 1. jugoslovenski vsesokolski zlet, za kar se Vam in vsem jugoslovenskim Sokolom iskreno zahvaljujem. Odkrito obžalujem, da sem utrdno tako zadržan v Pragi, da ne morem pohjeti med Vas. Sem zelo vzradoščen, da je sokolska ideja tako razširjena med Vami in da je našla tako velik odmev v Vaših vrstah. Moč in zdravje naroda, smisel za organizacijo in dolžnost daje onim, kateri korakajo za njim. Želim najboljši uspeh Vašemu delu, Vašemu zletu in Vam vsem, ki ste združeni pod sokolskim praporom klicem iskreni bratski: Na zdar!

Posebni vlaki za občinstvo na progi »Južne železnice« ob priliki 1. jugoslovenskega sokolskega zleta v Ljubljani. Dne 13. avgusta 1922 vozi iz Maribora gl. k. v Ljubljano gl. k. posebni vlak, z odhodom iz Maribora gl. k. ob 8. uri, iz Celja ob 10. uri in s prihodom v Ljubljano ob 12. uri 10 minut. Ta posebni vlak se vrača iz Ljubljane isti dan, to je 13. avgusta, z odhodom iz Ljubljane gl. k. ob 22. uri in s prihodom v Maribor ob 2. uri. Dne 15. avgusta 1922 vozi iz Maribora gl. k. v Ljubljano gl. k. posebni vlak z odhodom iz Maribora gl. k. ob 4. uri 20 minut, iz Celja ob 6. uri 20 minut in s prihodom v Ljubljano ob 8. uri 30 minut. Ta posebni vlak se vrača iz Ljubljane gl. k. ob 22. uri in s prihodom v Maribor ob 2. uri. Dne 14. avgusta t. l. vozi iz Zagreba j. k. v Zidanost posebni vlak, z odhodom iz Zagreba j. k. ob 22. uri 41 minut ter s prihodom v Zidanost ob 9. uri 59 minut ter ima v Zidanosti zvezzo na posebni vlak, ki prihaja v Ljubljano ob 4. uri 10 minut. Dne 12. 13. 14. in 15. avgusta t. l. vozi iz Ljubljane gl. k. do Zidanega mosta posebni vlak, z odhodom iz Ljubljane vedno ob 20. uri 30 minut in s prihodom v Zidanost ob 22. uri. Dne 12. 13. 14. in 15. avgusta t. l. vozita na progi Ljubljana - Vrhniška oba nedeljska večernia vlaka, to je odhod iz Vrhniške ob 20. uri 40 minut ter prihod v Ljubljano ob 21. uri 15 minut in v obratni smeri odhod iz Ljubljane ob 22. uri 20 minut in prihod na Vrhniško ob 22. uri 55 minut. Vsi navedeni posebni vlaki imajo postanek na vseh postajah in postajališčih. Občinstvo je naprošeno, da vporablja za vožnjo v in iz Ljubljane navedene posebne vlake v svrhu razbremenitve rednih osebnih vlakov. Ker rabi južna železnica za prevoz sokolstva in ostalega občinstva vsak poedini osebni voz, zaraditega se v Ljubljani pričenši z 12. avgustom do vklj. 15. avgusta t. l. ne izdajajo kopalne karte za Laze, nadalje ne prevaja tovorni vlak štev. 835 na progi Celje-Zidanost ob 11. VIII. do vklj. 16. VIII. potnikov (odh. Celje ob 13. uri 35 min., prih. Zidanost ob 14. uri 38 min.) iz istega vzroka izostane dne 13. VIII. in 15. VIII. na progi Celje-Trbovlje nedeljski turistovski vlak (odh. Celje ob 5. uri 10 min. in prih. Trbovlje ob 7.9 min.).

Nastop dijaštva in vojaštva na prvem jugoslovenskem vsesokolskem zletu

Jo pred vodnjakom. S svojo lepo bračo je bil podoben Bogu Očetu, kakor je bil naslikan na steklu v kapeli. Vzdignil je roke in začel:

»Bratje moji, hudočec hodi vedno okrog duš ter jih z zlobnim šepetanjem zapeljuje v greh. Nobena doba pa ni tako nevarna človeškemu zveličanju, kakor današnji čas, v katerem živimo, tako hudo je, da se najboljši težko ustavlja pregrešnimi mislimi in dejanjem, ki vodijo v pekel. To je tako resnično, kakor nekdo izmed vas, ki dolguje opatiji v zameno za naše molitve, dvanaest hlebov od vsake peke, šest mernikov rizi, enainštideset mernikov ovsa, osem kapunov in osemnajst golobov, nam ne da več kakor štiri ali pet suhih piščancov, dve ali tri kokoši podobne okostnjaku. Če bo šlo tako naprej, bodo moraliti redovniki, ki so vrgled pobožnosti in kreposti, beracit po cestah, vplili bodo vsled lažote, kakor zverita v gozdu.«

To bi bila velika sramota za krščanstvo. Vse zlo pa prihaja od hudočega duha, ki obvlada človeške dije.«

Podaniki opatijs so pobesili glave vsled upravičenih očitanj. Čutili so velenko vročino, kakor bi peklenški ogenj že začel goreti okrog njih. (Dalje prih.)

tu. Manifestacija diaštva in vojaštva v soboto in nedeljo je nad vse silajno uspela. Tekma se je vršila pod zejo strogimi pogoji. Vojaki so morali izvajati vse vaje v vojaški obleki z blazo. Zelo zanimivo je bilo metanje kamnitih kocke težke 15 kg. To kocko so vrgli nekateri preko 6.50 m celo 7½ m. Slavnostni sprevod je bil imponantan. Ko je dospel sprevod na telovadišče, se je raznesla vest, da prideta kralj in kraljica. Sokoli so napravili špalir, pri vhodu v ložo pa je bilo starešinstvo JSS s starostjo dr. Vladimirem Ravniharjem in podstarostjo E. Ganglom, Ivan Hribar, pokrajinski namestnik in dame v narodnih nošnjah. Ko sta kralj in kraljica vstopila v kraljevsko ložo, okrašeno s preprogami, je vse hitelo pred ložo. Občinstvo je klicalo: »Živel kralj — živel kraljica!« Javni nastopi so bili brezhibni. Kraljeva dvojica je z zanimanjem sledila posameznim vajam. Po končanih vajah je vojaštvo defiliralo mimo kraljeve lože. Ko je vojaštvo odšlo iz telovadišča, so se zopet ponovile navdušene ovacije kralju in kraljici, ki sta iskreno se zahvaljujoč za ovacije, zapustila ložo ter se odpeljala med burnimi manifestacijami in ovacijami množice.

Iz Slovenigradca. Za slovenigradskega Sokola daruje mesto vsacega drugačnega odgovora na grde napade dobro znanega nesramnega lažnika in najpodlejšega obrekovalca v »Slovenec« in »Slovenskem gospodarju« Šmartiška in Podgorska inteligencija kot iskreni prijatelji sokolstva znesek 1000 K. Zdravo.

Slovenigradski Sokol. Izreka vsem bratom in sestrin v Podgorju in Šmartinem za znesek 1000 K, kot pravi sokolski odgovor na napade v Slovencu Slovenskem Gospodarju, braško zahvalo. To je najboljši odgovor. Zdravo.

Dopisi.

Sprejem deputacije iz slovenigradskega političnega okraja na kraljevem dvoru na Bledu. Tudi prebivalstvo okrajnega glavarstva Slovenigradec se je odločilo, da pokloni svojem ljubljenskemu kralju in prvi jugoslovenski kraljici svafovske dar. Ta dar naj bi bila četverovprežna konjska oprava iz usnja ki se zdeluje v okraju. Posebno odposlanstvo naj bi neslo poročna darilo kralju na Bled. Precej časa je preteklo, predno se je moglo približati prebivalstvo našega okraja svojemu junashkemu kralju s svojim počlom. Dne 2. avgusta t. l. se je odpeljalo odposlanstvo na Bled, da izroči kralju Aleksandru vidno znamenje vdanosti, zvestobe in ljubezni prebivalstva slovenigradskega pol. okraja. Odposlanstvo je vodil okrajni glavar dr. Marko Išček, v odposlanstvu pa so bili za sodni okraj Slovenigradec: Josip Rotovnik, posestnik v Legnu kot odposlanec okrajnega zastopa Slovenigradec, Ferdinand Kac, posestnik in župan v Šmartnem pri Slovenigradcu, Franc Pototschnig, tovarnar v Slovenigradcu, in Ivan Vrhnik, posestnik in občinski svetovalec v Pamečah, za marenberški sodni okraj: inž. Franjo Pahtnik, posestnik v Vuhredu in načelnik okr. zastopa marenberškega, inž. Milan Leharčič, posestnik v Josip dolu, Peter Mravljak, posestnik in član okr. šolskega sveta v Vuhredu, Josip Strableg, posestnik in župan mejne občine Kapla in za sodni okraj Šoštanj: Josip Skaza, posestnik v Velenju kot načelnik okr. zastopa Šoštanjskega, Fran Gorčič, posestnik in načelnik v Raynateli usniarske tovarne Franc Woschnagg v Šoštanju, Matija Marinček, notar in župan mesta Šoštanj in Anton Novak, posestnik in župan v Družmirju pri Šoštanju. Za sprejem odposlanstva in za izročitev vezila je bil določen 3. avgust. Ta dan se je odpeljalo odposlanstvo pod vodstvom pokrajinskega namestnika in ministra Ivana Hribarja, kateri se je priprjal načelj zato na Bled in okr. glavarja slovenigradskega na 4 avtomobilih, okrašenih s cvetjem in zastavicami ob 2%, na 6 uro zvečer na kraljevi dvorec v vilo Savobor. Tu je bila na vrtu kraljevega dvorca razstavljeni četverovprežna konjska oprava, kraljevo in kraljevino svafovsko poklonite, okrašeno s svežim cvetjem. To je krasno delo iz najlepšega usnja, ki se zdeluje kakor posebnost usniarske tovarne Franc Woschnagg v Šoštanju in ki slovi po celiem svetu. Oprava je okovana s srebrom in šivama s svilo. Odposlanstvo se je postavilo poleg svafov-

skega daria v vrsto. Točno ob 6. uri se je bližal po vrtu vile kralj Aleksander in poleg njega minister dvora Jankovič. Okrajni glavar dr. Marko Išček je pozdravil kralja v imenu prebivalstva okrajnega glavarstva Slovenigradec, se mu zahvalil, da je sprejel dar slovenigradskega prebivalstva in ga zagotovil večne zvestobe in pokorščine ter nemiljive ljubezni tega prebivalstva. Njegovemu klicu, živel kralj Aleksander Živila kraljica Marija, se je z navdušenjem pridružilo vse prebivalstvo. Kralj Aleksander je vzel to na znanje, ter naročil okt glavarju da sporoči pozdrave kralja in kraljice Marije vsemi prebivalstvu slovenigradskega pol. okraja. Nato je predstavil pokrajinski namestnik in minister Ivan Hribar vse člane odposlanstva kralju, ki je podal slehernemu izmed odposlanstva roko, ga spraševal: »Po osebnih in splošnih razmerah in se kar najprije pogovarjal. Krali se je posebno zanimal za narodnogospodarska vprašanja okraja in prebivalstva. Odposlanstvo je bilo slednjič pogoščeno na vrtu kraljevega dvorca. Kraljeva prijaznost in mičnost njegove osebnosti sta vse odposlanstvo očaraila in so vsi člani zatrevali, da tega sprejema pri kralju nikoli ne pozabijo in da je bilo to najlepše, kar so mogli doživeti. Kralj Aleksander je gotovo najmočnejša vez, ki druži v trdno in nerazrušljivo celoto in enoto vse prebivalstvo naše kraljevine, naj bo še tako različno po jeziku, veri in svojini prepričanju. Taki sprelemi kakor je bil ta, so velikanskega pomena za okrepljenje domoljubnih čustev. Gotovo bodo vši, ki so bili pri sprejemu vedno in povsod slavili neprekoslivo kraljevo prijaznost in prikupljivost.«

Konjice. (Patriotizem naših duhovnikov.) Dne 31. 7. tl. zaključeno je bilo šol. leto v tukajšnjih šolah z mašo, katero je bral katehet Tovornik. Na koncu maše se bi morala peti zahvalna pesem, blagoslov in državna himna, kar je bilo gospodu kaplanu dobro znano. Že proti koncu blagoslova se pa je temu čudno mudilo, da izgine izpred oltaria in ni počakal konca pesmi, temveč odšel takoj v zakristijo, pri vhodu v isto ga je že srečal fant, ki je s kafežem v roki čudovito brzo hitel pogasit luči na oltarju. Vse to se je zgodilo na način, da so postali v cerkvi navzoči — torej tudi šolska matadina — nehotje pozorni. Učenci so zapeli »Bože pravde! Mašujoči katehet Tovornik se je, kakor je izgledao namestoma tako brzo odstranil, in državna himna se je pela pred praznim in nerazsvetljenim oltarjem. Po maši pa so se pred cerkvijo razni očividci tega dogodka spogledali ter drug drugega vpraševali: »Ali ste videli?« Ako bi bil katehet pozabil na himno, bi se še lahko vrnil pred oltar, česar pa ni storil. Sicer pa je izključeno, da bi bil pozabil, kajti on sam je določil, da se bo pri zaključni šolski maši peja zahvalna pesem blagoslov in državna himna. G. katehet, ki prejema za svojih 2 ur pouka na mesec nekaj državnega denaria, se tega nikakor ne brani, pač pa provocira na tako očiten način in celo pri službi božji izraža svojo mržnjo in preziranje naši državi in kralju. Mi ne pošiljamo dece v cerkev, da vidi tam začamovanje naše države. V prihodnje se naj vrši šolski sklep v šoli sami, kapitan Tovornik pa naj demonstrira zase v cerkvi — sam! Nikakor ni čudno, da vera pesa, kajti če se mora celo službi božji pridejati kakšna nesramnost, ki žali deinovinski in patriotski čut vernikov, potem je jasno, da mora vera pesati in da zakričivo pesanje ravno oni, ki bi morali vselej nihil poklizači preprečiti. Skrajni čas pa je, da ne samo šolska, temveč tudi politična oblast nemudoma zadevo preiskuje ter potrebuje ukrepe, da tako profidržavno ravnanje v našem pravju preneha in da doleti katehet — provokatorja zaslužena kazneni, kakor je že preje enkrat doletela enega njegovih duhovnih tovarisev v drugem kraju Slovenije iz istega razloga. Prič je dovolj na razpolago, ki bodo označeni dejanski stan docela počitljive. Vsekako pa kapelan Tovornik ne spada več v naše šole kot katehet Konjičani.

St. Vid - Grobelno: V nedeljo dne 6. avgusta je po daljšem bolezhanju umrl Franc Šoster vulgo Grabenski. Vedno krepak in zdrav, je vendar podsegel neizprosn smrť komaj 40 let star. K temu je gotovo pripomogla španska in vojni napori. Vsi smo ga imeli rádi, kar je tudi kazal pogreb. Ljubil je rodno zemljo, kajkogor in petje ter veselo družbo. Na grobu so mu zapeli prijatelji pevci. Vigred se povrne... spavaj mirno in sladko dragi Franjo!

Iz Slovenigradca. Nar. Čitalnica v Slovenigradcu je vprizorila v nedeljo dne 9. 8. t. l. popoldne pod kozotcem g. Druškoviča narodno igro v 4 dejanjih »Legijonarji«. Po igri je bila ljudska veselica z izbranim sporedom ob sodelovanju slovenigradskega sal. orkestra. Režiser igre dirigent salonskega orkestra itd. g. učitelji Šerbec. Obisk tako od strani mestnega kakor tudi okoliškega prebivalstva mnogobrojen. Občinstvo se je zabavalo izborno. Materijelen uspeh nad vse pričakovanje dober.

Oplotnica. Prostovoljno gasilno društvo je proslavilo 31. julija desetletnico svojega obstanka. Bila je lepa prireditev, katere se je udeležilo krog 100 gasilcev iz drugih krajev. Domačini pa so pokazali svojo zaspanost, na četu njihov župan.

Narodno gospodarstvo.

Hmeljarjem! Poverjeniki Hmeljarskega društva so se dne 6. tm. v ta namen zbrali v Žalcu, da se dogovorijo, koliko bodo letos plačevali za obiranje enega škafa hmelja. Določilo se je enoglasno, da se bodo plačevalo po 4 K s hrano in po 6 K brez hrane za označeno delo; ta meza se pa tudi lahko predvzemači, ako to zahteva krajne razmere ali pa kakovost hmelja. — Obč obiranje golding-hmelja se bo pričelo okoli 20. tm. in ne — kakor je bilo objavljeno — med 10. in 15. avgustom.

NAŠA TRGOVINSKA MORNARICA.

»Trgovski list« piše:

V zvezi s problemom Jadranse železnice bomo primorani rešiti tudi vprašanje naše trgovinske mornarice, ki se nahaja v še zelo prekernem položaju. Ako hočemo dobro izkoristiti izhode na morje, ako hočemo, da bodo naša pristanišča res izvir blagostanja za državo, tedaj moramo skrbeti za to, da se bo izvozno blago, ki bo prinašalo po naših železnicah v luke, izvajalo samo na naših ladjah in da se bo z druge strani vršil uvoz v našo državo tudi samo na naših ladjah. Zato je pa treba, da posvetimo vprašanju naše trgovinske mornarice več pozornosti, da zahlevamo od vlade, da pospeši razvoj trgovinskega mornarstva, ki zavzema glede produktivnosti in važnosti za narodno gospodarstvo vsaj isto stopnjo, kakor jo zavzemajo železnicce. Med tem pa imamo žalibog z dnevi, v datih prilikah, da ugotavljamo, kako malo smisla ima naša vlada za pomorstvo, da se za to vprašanje prav malo ali nič ne boli. Živimo tako, kakor da ne bi imeli splošnikega izhoda na morje in kakor da bi bili na tisoče kilometrov oddaljeni od bregov!«

Ako govorimo o načilih trgovinske mornarice, nam je razločevali tleg kabotaž ali zvezo z manjšimi ladijami, ki vozijo ob bregu od pristanišča do pristanišča in med svobodno plovitvijo, ki veže našo državo z inozemstvom. Po pogodbji, katero sta sklenila Trumbić in Bertolini, nam pripadejo vse one brodarske družbe, pri katerih je bila večna kapitala v lasti naših državljanov. Tako vidimo »Dubrovačko plovitbo«, »Oceanio« in L. Račič, ki spadajo naši državi že iz razifikacije omenjene pogodbe. Te družbe so tako po razifikaciji dvignile jugoslovensko zastavo in plovijo od fedaj vedno z najboljšim uspehom. Govorilo in pisalo se je sicer, osobično v inozemskih italijanskih listih, da uživajo pri nas te družbe posebne ugodnosti, tet izvanzredno veliko državno podporo. Te govorice pa nikakor ne odgovarjajo resnicam. Kakor ne podeljuje nobena država ladijam svobodne plovitve subvencij, tako ne uživajo tudi te družbe s strani naše države nobenih gmočnih podpor. Da pa morejo ta podjetja kljub vsem gospodarskim krizam vendar se poslovali z dobitkom, imajo svoj vzrok v tem, da so bile ladje in parniki nakupljene že pred vojno, da se jih je potem konfisciralo in potem zoper vrnilo in da nosi sedaj uporaba tega že davno amortiziranega materiala prav znaten čisti dobitek. Anglija in Francija sta med vojno konfiscirali zelo mnogo ladji. Akoravno je bilo to iz političnega stališča utemeljeno, je bilo to vendar iz merkantilističnega velika biba. Ne gle-

de na veliko število zaplenjenih ladij, so angleške in francoske ladjedelnice vseeno neprestano gradile in vsleč preobilnosti ladij so cene za njе pozneje padle. Med tem, ko se je tedaj prodajalo ladje po 50 funtov šterlingov za tono, se prodajajo danes nove ladje po 6 funtov za tono, za starejše pa je padla cena na 3–4 funte za tono. Po angleških in francoskih pristaniščih stojijo mase ladij na razpolago, toda upanje da s bo naša valuta poboljšala, zadržuje naše družbe pred nakupom novih ladij. Stalne parobrodne proge za svetovni promet mi še žal nimamo.

Sicer se je s strani »Transatlantic« poskušalo ustanoviti stalni izseljeniški in tovorni promet med Jugoslavijo in Ameriko, toda poizkusi so ostali brez uspeha. Na subvencijo s strani vlade se ni sicer računalno, toda zaprosilo se je ministrstvo, da podeli domačemu pomorstvu vsaj v začetku toliko zaščite, da bo moglo vzdržati konkurenco inozemskih družb, ki so v stanu tudi skozi mesece znižati cene mnogo pod minimum, kateri je sploh mogoč našim družbam. Ta zaščita naj bi se podelila s tem, da bi se dal dotedčnim družbam monopol za ves transport izseljencev iz naše države. Ta koncesija ne bi ponenila za državo prav noben riziko, kajti država bi mogla dodeljeni monopol vsaki moment zopet ukiniti. Mesto tega se je pri nas dovolil transport izseljencev vsem družbam, tako da je morala »Transatlantic« odstopiti od svojega načrta. Postopanje vlade ni bilo za razvoj naše trgovinske mornarice nikakor koristno. Poglemo si italijanske družbe, kakor »Navigazione generale italiana« in tržaški »Lloyd«, ki imata v Italiji izključno pravico prevoza izseljencev, ki je tujim družbam popolnoma prepovedan. Vzrok tako brezobjektivnemu postopanju napram domačemu mornarstvu je bila intervencija Anglie in Amerike. Ta bojazen pred konkurenco našega mornarstva je najboljši dokaz, da smo kljub neznatnemu številu ladij vendar zbog visoke vrednosti, zmožnosti in osobito zbog varnosti, naših morščakov stopili v svetovno konkurenco. Vsaj je znano, da uporabi naš kapitan z našimi mornarji v istem času in pri istem delu 900 ton oglja, kjer uporabijo Angleži in Amerikanci 1000 ton. —

Za kabotažo imamo že sedaj dovolj parnikov na razpolago in ni izključeno, da se bo večje število manjših parnikov zamenjalo za obširnejše parnike, ki bodo sposobni za svobodno plovilbo. Kabotaže pa ne more izvrševati nobena družba, ne da bi dobila državne subvenции. Ladje, ki opravljajo kabotažno službo, so navezane na določene proge z gotovimi pristanišči in s strogo fiksiranimi termini, kar povzroča zamudo časa, nepotrebno uporabo oglja itd., tako, da je vsaka taka proga pasivna. Družbe, ki izvršujejo kabotažo ob naših obalih, se že pogajajo z vlado glede subvencije in upati je, da ne bodo ta pogajanja brez uspeha.

Kar se tiče ladjedelnic, je treba emeniti, da je ladjedelница v Kraljevici v stanu, da izvršuje samo popravila manjših ladij in da so večje ladjedelnice za razvoj naše trgovske mornarice neobhodno potrebne.

Kar se je storilo do sedaj v korist naše trgovske mornarice, je napravila samo privatna iniciativa. Upati je pa, da uvidi tudi vlada, da je trgovska mornarica vrlavnega pomena za razvoj našega gospodarstva in da posveti tudi temu vprašanju vso potreben poznost.

POSEČAJTE V OBILNEM ŠTEVILU OBRTNO RAZSTAVO!

Dnevna kronika.

Kralj Aleksander v Ribnici. 10. avgusta popoldne ob pol 4. uri se je v spremstvu ministra Puclia in namestnika Hribarja ter generala Dokiča pripeljal kralj Aleksander v Ribnico. Svečani sprejem je izpadel kar najprisrčnejše. Pozdravili so kralja okrajni glavar Ogrin, župan Ivan Novak, sokolski starosta dr. Schiffner in v imenu mladine učenka meščanske šole Zorica Podbojeva. Sprejema se je udeležil poleg vseh zastopnikov uradov in šol tudi dekan Skubic kot zastopnik cerkve. Po sprejemu je odšel kralj v grad inženjerja

delujejo v Kočevskem, oziroma ribniškem okraju. Vsi predmeti so izdelani od domačinov naravnost umetniško in v enoličnem stilu iz belega javorovega lesa. Izdelki so okrašeni z narodnimi ornamenti.

Kralj posegi I. vsesokolski zlet. Ministrski predsednik Paščić je prejel izjavno poročilo z Bledu, da je kralj odložil svoje nameravano potovanje v Marijine Lazne, kamor naj bi odšel 10. tm. in sicer zato, ker želi prisostvovati vsesokolskemu zletu v Ljubljani. S tem v zvezi je odložil svoje potovanje tudi ministrski predsednik Paščić, ki bo po zletu skupno s kraljem odpotoval v Marijine Lazne.

Minister Pribičevič je prišel v Ljubljano. Minister Pribičevič je prišel v Ljubljano da prisostvuje vsesokolskemu zletu.

Dr. Slajmer poklican na zagrebško univerzo. Uglednega in povsod dobro znanega ljubljanskega zdravnika dr. Eda Slajmerja je prof. zbor zagrebške univerze nominiral za rednega profesorja kirurgije na tamošnji medicinski fakulteti.

Glasom dopisa razmejitvene komisije z Italijo odstranjujejo turisti obmejne značke, kakor zastavice v raznih barvah in druga slična znamenja, ki jih postavlja razmejitvena komisija v svrhu triangulacije v sektorju na obeh stranen Triglava. To ovira delo imenovane komisije. Prebivalstvo tega ozemlja in turisti, ki posečajo te kraje se opozarjajo, da v bodoče ne odstranjujejo več teh obmejnih znakov, ker se bo proti vsakemu, ki tega opomina ne bi upošteval kazensko postopalo.

Gasilno društvo v Hardeku tuk Ormoža. Gasilno društvo v Hardeku tuk Ormoža proslavi svojo 25 letnico združeno z občnim zborom ormoške gasilske župne dne 13. avgusta t. l. Predpoldne je sprejem gostov, služba božja na glavnem trgu v Ormožu, pohod po mestu in zborovanje, popoldne gasilska vaja na Hardeku in veselica na vrtu gostilne »Pri Solncu«.

Mednarodni telovadci prihajajo v Ljubljano. Belgijski in luksemburški tekmovalci za mednarodno telovadno tekmo so prispeli v Ljubljano 10. tm., istako tudi Francozi. Goste, ki so bili kljub naporni vožnji čili, je pozdravilo odpolanstvo saveznega starešinstva in večje število Sokolov. S tržaškim vlastnikom so se pripeljali člani Muslimanske telovadne zveze v Alžiru, 12 po številu pod vodstvom Omarja ben Mahmuda.

Sprememba v načrtu uradniške pragmatike. Ministrski svet je spremenil prvotni splošno znani projekt v sporazumu z zastopniki uradništva v sledečih glavnih točkah: Uradniki se po svoji izobrazbi v posameznih strokah dele v tri kategorije: 1. s popolno fakultetno izobrazbo; 2. s popolno srednješolsko izobrazbo, in 3. z najmanj 4 razredi srednje šole ali temu enako izobrazbo. Kategorije se delijo v skupine, in sicer prva na 6, druga na 5 in tretja na 4 skupine. Prva kategorija začenja s plačo od 3900 do 12.000 dinarjev, druga od 3000 do 9000 Din, tretja od 2500 do 7200 Din. Davki od plač se bodo plačevali tako: do 4000 dinarjev po 1%, od 4001 do 7000 po 2%, od 7001 do 10.000 dinarjev po 3%, od 10.001 dinarjev naprej po 4%. Druge odredbe ostanejo enake, kakor jih je predvidela prva komisija v svojem načrtu, ki je bil svoječasno natisnjena.

Dr. Šusteršič se povrne baje koncem tega meseca v domovino. Potrebine dokumente za povratek ima že v rokah.

V Gradaščici utebil. Vsled lastne neprevidnosti je utebil v Gradaščici 25 letni delavec Franc Šnabel. Skakal je na glavo in obtičal v gošči, ki se nahaja na dnu vode.

V spanju utebil. V Ljubljani na Poljanskem nasipu je zaspal na travi ob strmem zidnem nabrežju neki Hudeček, prevabil se je v Ljubljano in utebil.

Požar v Beogradu. 9. tm. uničil popolnoma tri hiše posestnika Rističa, ki je pri reševalnih delih dobil tako težke opekline, da je njegovo stanje obupno. V hišah stanovalo stranke so prisle ob vse premoženje.

Električni tok ubil konja. V Judenburgu se je odtrgala žica električnega toka z visoko napetostjo, ravno ko je peljal hlapec Rudolf Veit po cesti, enega konja je ubilo, hlapec in drugi konj sta prestrašena ušla.

Petdeset dunajskih gostil zaprljih. Vsled gospodarskih težkoč je moralo

petdeset dunajskih gostil ustaviti svoje obratovanje. Tudi trgovine zapirajo pod prevezo, da je poslujoče objekte boljali na dopustu.

Predor pod Canal La Mancheom. Te dni je predal Sir Arthur Fell, predsednik parlamentarne komisije za gradnjo predora pod La Mancheom, Chamberlainu prošnjo, podpisano od 217 članov spodnje zbornice, ki predstavljajo vse stranke. V prošnji zahtevajo, da bi se vladu čimprej odločila ter začela razpravljanje o tem vprašanju.

Tajfun. V mestu Svatou je razsaljal tajfun ter opustošil vse mesto. Več kot 10.000 ljudi je izgubilo življenje.

Izvoz sladkorja in koksa iz Čehoslovaške. Trgovska in obrtna zbornica opozarja vse interesenke, da bo glasom odloka čehoslovaškega trgovskega ministrstva pričenši s 1. oktobrom 1922 izvoz sladkorja iz Čehoslovaške pristojbine in izvoznic prost. Isto ministrstvo je dovolilo z odlokom št. 61189 prost izvoz koksa iz Čehoslovaške in sicer je stopil ta odlok s 15. marecem 1922 v veljavo.

Število jugoslovanskih osnovnih šol. Po statistiki iz Beograda ima Jugoslavija 6832 osnovnih šol. Na Srbiji jih odpade 2313, na Hrvatsko in Slavonijo 1778, na Slovenijo 821, na Vojvodino 607, na Bosno in Hercegovino 528, na Dalmacijo 521 in na Črno Goro 264.

Avto prijetel v vlak. Osebni avto sanatorija Afenz je zadel pri Kapfenbergu v mimovozeci vlak. Stroj je prejel avto, ga vrgel v globino, da se je popoloma razbil. Potniki so bili ranjeni, med njimi dr. Ribnikar iz Beograda, njegova žena in hči.

Veliki knez Ciril bo nostači ruski car. Ruski veliki knez Ciril, bratranec prejšnjega carja, je razglasil v francoskem časopisu, da se smatra opravičenega zasesi ruski prestol. Veliki knez Nikolaj Nikolajevič naj bi načeljeval armadi, s pomočjo katere bi Ciril dosegel svoje pravice.

Američanje so naročili na Angleškem 700.000 ton premoga. Za več karok 700.000 ton angleškega premoga, ki pride sred meseca septembra v Združene države, je dobil naročil predsednik Cory-Mann-George korporacije, ki predstavlja največje premogovnike v Angliji.

Pevčeva tajnost. Caruso si je dal leta 1913 po nekem specialistu v Londonu preiskati sapnik. Zdravnik je do-

gnal, da je Caruso sapnik prava anatomica posebnost. Zato je prosil slavnega pevca, naj v svoji odori poskrbi, da bi bil ta »ključ« za devsko umetnost ohranjen bodočnosti. Caruso je obljubil, da bo tako napravil. Po njegovih smrti so pevcu sapnik skrbno izrezali in shranili v neapeljskem muzeju. Tajnost izredno lepega glasu in pevčeve umetnosti je iskati predvsem v tem, da so bile Carusove glasotvornice več ko dvakrat tako dolge kakor pri drugih ljudeh (36 milimetrov). Potem je bil pa tudi koren njegovega jezika iako tenek, a pljuča je imel izredno močna. Anatomična preiskava posmrtnih Carusovih ostankov je pokazala, da je za izredno pevsko umetnost poleg šole treba tudi posebnih darov od narave.

Koliko pisem dobiva Marv Pickford? Glasovita in lepa filmska igralka Mary Pickford dobiva dnevno po 5–6 tisoč pisem od svojih čestilcev in oboževalcev. Ta pisma seveda ona ne prečita in kar je še bolj gotovo, na nobeno nikdar ne odgovori.

Število vojaštvva. Po zadnjih statističnih podatkih pride v poenih evropskih držav na vsakih 100 ljudi sledče število vojaštvva: Nemčija 0.17, Portugalska 0.19, Madžarska in Avstrija 0.50, Poljska 1.03, Čehoslovaška 1.47, Jugoslavija 1.53, Belgija 1.49, sovjetska Rusija 3.23, Estonska 1.16, Francoska 2.19.

Ženska kot kaplan. Pri evangelijski bogoslovni občini v Jeni je bila nameščena kot pomočnica tamšnjemu župniku gospicu Gertrudu Schaefer, kanadkinju teologije. To je prvi slučaj v tem mestu, da pomaga ženska župniku v njegovih službenih poslih.

Tramvajski sprevodniki s trombami. V Stockholmu so tramvajski sprevodniki dobili trombe, s katerimi bodo zanimali na postajah glasno označiti imena ulic. Cev trombe je napeljana v voz, tako, da zamore konduktor brez velikega truda obveščati publiko o vseh postajah.

Šrapnel ga ubil. V Bath na Primorskem je hotel posestnik Jožef Markič odpreti šrapnel, da bi dobil iz njega svinčene kroglice. Šrapnel pa je eksplodiral in Markič je bil kmalu — mrtev. Poleg tega so se vžgali še drugi šrapnelli v bližini. Ranjene so bile tri osebe.

Izdaja in tiska: *Zvezna tiskarna v Celju.* Odgovorni urednik: Lic. Edvard Šimnic.

DR. BOŽIČ:

Praznik dela.

Za nas, ki smo sodelovali pri ustvarjanju celjske obrtne razstave, je jutri praznik. Mnogo napornega dela je za nami. Ni lahko uresničevati od vseh pozdravljeno obrtno razstavo. Slovenija je v naši državi najbolj industrijska. V Sloveniji sami je pa menda največ industrije in obrti v Celju in celjski okolici. Ni treba naštevati samo na primer povem: imamo cinkarno, naivečje podjetje te vrste v Jugoslaviji, imamo Westenovo tovarno za emailirano posodo, že v pokojni Avstro-Ogrski monarhiji največje podjetje te stroke, imamo dva velika paromlini, Pertinačovo tovarno za kovinske izdelke, kemično tovarna, opekarne, lesno – industrijska podjetja itd. Kaj naravnješega, da hoče ta industrija in obrt na dan, da pokaže svoje izdelke, seznamni z njimi široko odjemalstvo ter posredoči svojo zmožnost. — Hoteli smo, da naj bode letos v Sloveniji poleg ljubljanskega sejma le ena razstava. Obrnil smo se v Maribor, kjer je bila obrtna razstava že lansko leto, s predlogom, da se naj v Mariboru razstava ne vrši, ampak da se mesti Maribor in Celje menjavate na ta način, da je razstava eno leto v tem, drugo leto v drugem mestu. — Pa Maribor je naš predlog odklonil. Tako imamo letos v Mariborski oblasti dve razstavi. Nič zato. Po pripravah, katere je storilo glede razstave Celje, moremo trdititi da bo naša obrtna razstava, ki ni omejena na celjski okoliš, ampak velja za celo Slovenijo in Jugoslavijo, lepa, zanimiva, podučna. Odbor se je rotrudil, da poda javnosti jasno sliko o obrtnem in industrijskem delu v naši ožji domovini. To se nju je po trudopolnem delu posrečilo. Dela so dogotovljena, jutri se odpro vratata v razstavo, — odbor bo ta dan praznoval svoj praznik dela.

Kar bo nudila razstava obiskovalcem, vse to je delo. Ne samo delo s tem, da je vsak razstavljalec svoj prostor lepo okinjal in svoje izdelke okusno razvrstil. Ampak delo v izdelkih samih. Delavne roke več tednov in mesecev pridno pripravljajo izdelke. Tovarna razstavlja poleg obrtnika, obrtnik poleg trgovca. Izpopolnjuje se — kažejo nam na razstavi, kaj zmorcejo naša obrtna, industrijska in trgovska podjetja. Veseli me, da lahko rečem, naša podjetja. Kajti devet desetin vsega razstavljenega dela je domač slovenski in jugoslovenski izdelek. Obiskovalci, tudi oni iz naše ožje pokrajine bodo se naravnost čudili, kaj zmorce naš človek. Razstava bo vsakomu jasno pokazala, da ni treba iti v tujino po potrebščine, ker imamo dovolj lepega in takega blaga, ki se lahko meri z vsakim inozemskim blagom. Otvoritev razstave je torej tudi za razstavljalce praznik dela. — Z zadovoljstvom boglel ta dan vsak razstavljalec svoje delo in z ponosom bo kazal svoje izdelke, zavedajoč se, da kaže svetu, kako koristen član družbe je in kako delaven in opuščevan v gospodarstvu naše države.

Pa tudi za obiskovalce naj bo otoritev razstave prazničen dan. I prepičan sem, da bodo obiskovalci z razstavo v vsakem oziru zadovoljni. Razstava ni le okusno aranžirana, ampak nudi še takoj razvajenemu človeku notranje zadovoljstvo v vsakem oziru.

Z obrtno razstavo so naši gospodarski in kulturni predstavnici storili silno mnogo za Celje, celjski okoliš in celo slovensko pokrajino. Naj ta razstava ne bo zadnja. V prihodnjih letih ji naj sledijo druga, tretja in tako naprej.

Poštni ček.
rač. 10.598**Podružnica
Ljubljanske kreditne banke v Celju**Telefon
št. 75 in 76

Delniška glavnica 50,000.000 krov.

CENTRALA V LJUBLJANI

Rezervni fondi nad 50,000.000 krov.

Podružnice

v Brežicah, Gorici, Kranju, Mariboru, Ptiju, Sarajevu, Splitu in Trstu.

142 50-22

Sprejema vloge na knjižice in tekoči
račun proti ugodnemu obrestovanju.Kupuje in prodaja vse vrste vrednostnih papirjev,
valut in dovoljuje vsakovrsne kredite.

Prodaja srečke državne razredne loterije.

Rafko Salmič

Urarstvo

Celje, Narod. dom

Ustanovljeno 1. 1899.

Veletrgov. z dragulji, zlatino, srebrino in optiko.
Kupuje staro zlato in srebro po najvišji dnevni ceni.
Vsakovrstna popravila. Največja zalog. Najnižje cene.

Cement na razpolago. FR. PAJMAN
Celje Ljubljanska c.

**Drago
Cerlini**Tvorница samovoernic
in drugih modnih
predmetov.

Točna postrežba.

Export.

Celje
Slovenija,
Glavn. trg
17.

Export.

*Velika zalog
vsakovrstnih
kravat,
moških pasov
in svilenih
žepnih robcev.*

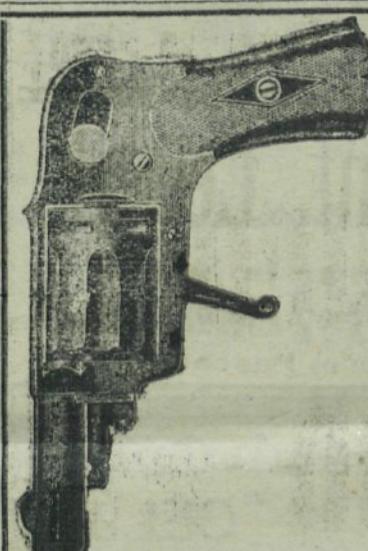
Častna diplome in
velika zlata
medalja

Častna diploma in
velika zlata
medalja

ZOBNI ATELJE
DENTIST. E. G. HOPPE
CELJE, MIKOŠIČEVA ULICA ŠTEV. 3

Uradne ure od 8. do 12. in od 2. do 4. ure. Ob nedeljah in praznikih zaprto.
Atelje za umeine zobe, zlate krone in zlate mostiče. Posamezno pritrjene
zobe, zlate plombe, zobovje brez neba ter poprava nepravilno stojecih zob.

Strokovna puškarsko-tehnična delavnica

Albert Rutar,

Celje, Slomškov trg št. 3-4

ima v zalogi raznovrstne lovskie puške, avtomatične pištole, revolverje, municijo in
lovske potrebščine.

Vabi se vsi interesienti lova in puškarstva na obrtno razstavo v Celju
objekt B štev. razstavnega prostora 4.

Šampanjske kleti
Franc Čuček & Comp.

Ustanovljeno 1. 1883. **PTUJ** Ustanovljeno 1. 1883.Razstavni prostor
objekt B - štev. VIII.Šampanjec, sladko vino in
vino v steklenicah.**Priročen vozni red**

veljaven od 1. junija 1922 ima v zalogi

ZVEZNA TISKARNA kakor tudi knji-

garna Goričar & Leskovšek v Celju.

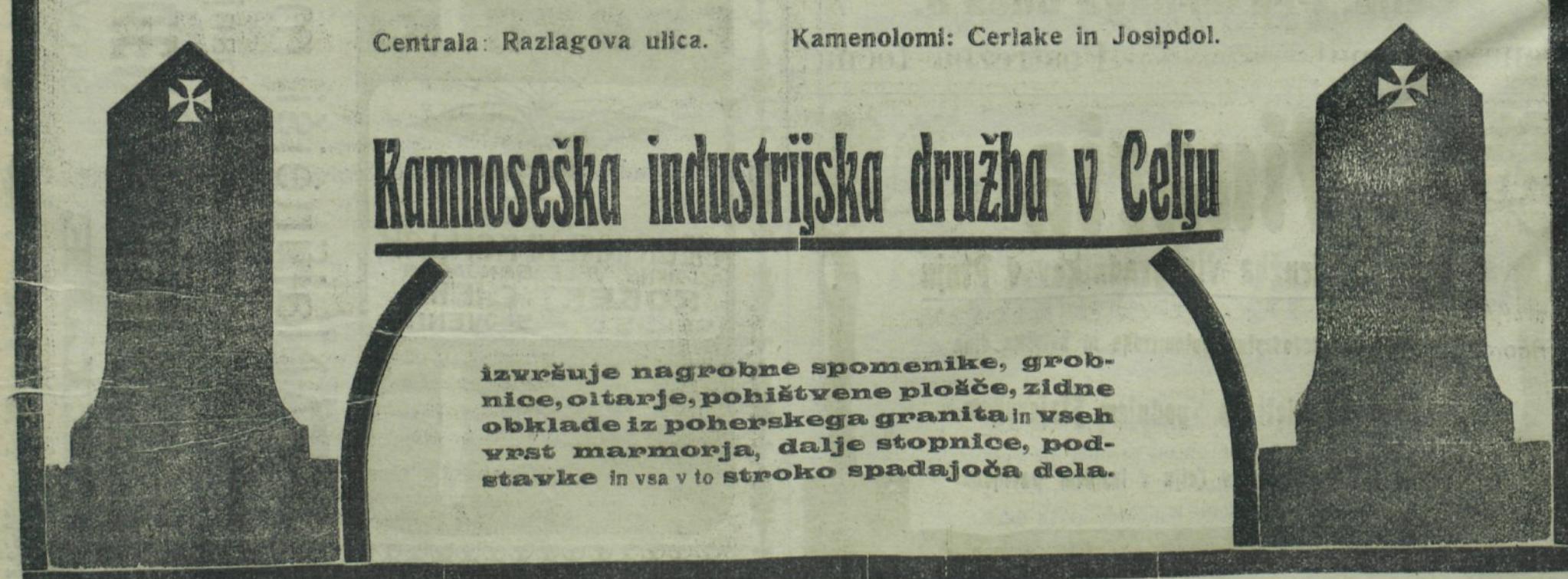
Cena Din 6.—. 0000000000

Centrala: Razlagova ulica.

Kamenolomi: Cerlake in Josipdol.

Ramnoška industrijska družba v Celju

izvršuje nagrobne spomenike, grob-
nice, oltarje, pohištvene plošče, zidne
obklade iz pohterskega granita in vseh
vrst marmorja, dalje stopnice, pod-
stavke in vsa v to stroko spadajoča dela.

Vloge nad K 1.000.000.000—

Kapital in rezerve K 200.000.000—

SLAVENSKA BANKA D./D. PODRUŽNICA CELJE

Ljubljana - Zagreb - Beograd

Bjelovar, Brod p. S., Dubrovnik, Gornja Radgona, Kranj, Maribor, Monoštor, Murska Sobota, Osijek, Rogaška Slatina, Sombor, Sušak, Šabac, Šibenik, Škofja Loka, Velikovec, Vršac, Budapest (Balkan bank), Split (Jugosl. ind. banka), Wien (M. R. Alexander)

Obrestuje vloge na hranilne knjižce in v tekočem računu po

4 1/2%

brez odpovedi

5%

proti 30-dnevni odpovedi

5 1/2%

proti 60-dnevni odpovedi

6%

proti 90-dnevni odpovedi

od dneva vloge do dneva dviga ter plačuje rentni in invalidski davek sama.

Poštne položnice so na razpolago.

Registrov. kreditna in stavbna
zadruga z om. zav.
Prečernova ul. 15

"LASTNI DOM"

Sprejema hranilne vloge in jih obrestuje
po 5% to je 5 Din od sto, proti odpovedi
po 5 1/2% Din od sto. Pri večjih naložbah
po dogovoru.

Seno, slamo, drva, premog, žito, krompir, sadje
in druge deželne pridelke kupuje in prodaja
Oset Andrej, Maribor

Aleksandrova cesta 57

81869-6

Telefon 88

! Nova trgovina !

Dobro blago!

Cenj. občinstvu najvlijudneje
naznanjam, da otvorim s
1. avgustom 1922 v CELJU
popolnoma novo urejeno

Najnižje cene!

manufaktурно
trgovino

nasproti go-
stilne Gsundv Gospodski
ulici št. 15

Nabavil sem si najboljše tu- in inozemsko blago, katerega budem po zelo nižkih cenah
prodajal. Vsakogar lastna korist je, da se prepriča o dobri kakovosti blaga in o najnižjih
cenah. V zalogi imam veliko izbiro moškega sukna, hlačevine, ševjote za moške in ženske
obleke, žensko volneno in polvolneno blago v vseh barvah, oksforte, cefirje, druke, belo
platno, različne vrste ženskih robcev, nogavice kloče rokavino itd. Raznovesne potrebsčine
za krojače in šivilje po znižanih cenah. Za točno, solidno in najcenejšo postrežbo jamčim
z odličnim spoštovanjem.

F. DOBOVIČNIK,
CELJE, Gospodská ul. št. 15.

126 50-28
VSEH VRST
PRIZNANO SOLIDNA POSTREŽBA

FRANJO FAGANEL — CELJE
Gospodská ulica 26.

99 104-45
Oglejte si
manufakturne trgovino
J. KUDIŠ
Gaberje št. 3 (gostilna Plevčak) nasproti Mestnega mlina.
Priporoča se vsem odjemalcem: na **drobno** in **debelo**.

Dospela je velika množina inozemskega
blaga po zelo nizkih cenah; na primer
sukno za moške in ženske obleke, cefir,
šifon in raznovrstno manufakturno blago.

Razširjajte „Novo Dobo!“

KAROL PAJK

CELJE, KRALJA PETRA GESTA

Priporoča se c. občinstvu za nakup manufak-
turnega in modnega blaga, posebno moškega
perila. V zalogi vse nove sokolske potrebsčine.

807 25-4

Štavbno in galanterijsko kleparstvo

Franjo Dolžan

Kralja Petra cesta CELJE Kralja Petra cesta
izvrsuje vsa dela točno in solidno. = = = Cene zmerne.
53 Proračuni na razpolago. 52-31

Za društva!

Vsakovrstne

Za občine!

častne diplome, spomenice

po vsaki želji in obliki
ročno delo v najlepših narodnih motivih
izvršuje

Zvezna tiskarna v Celju

Trgovina z galanterijskim in modnim blagom,
ženskim in moškim perilom ter igračami

FRANC KRAMAR

144 50-27 poprej Prica & Kramar
Na drobno! CELJE Na debelo!
Zaloga cigaretnih papirčkov in stročnic.

SUKNO

pristno češko za moške in volneno
za ženske obleke in razno manufak-
turo kupite radi direktnega importa
po čudovito nizkih cenah samo v

veletrgovini in razpošiljalnici
R. Stermecki, Celje.

Obrtna razstava, Celje

12.—22. avgusta 1922

Prva pokrajinska razstava domače obrti in industrije.

Otvorjena dnevno od 8. do 19. ure.

Vstopnina 5 Din.

Vstopnina 5 Din.

Posojilnica v Celju („NARODNI DOM“ na oglu v pritličju)

obrestuje hranične vloge počenši s 1. julijem 1922 po

4 $\frac{1}{2}$ % brez odpovedi,

5% proti enomesecni odpovedi,

5 $\frac{1}{2}$ % proti trimesečni odpovedi.

:: Vloge denarnih zavodov in večje stalne naložbe obrestuje po dogovoru. ::